

BESZÁMOLÓ

a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájának

2006-2007. évi

munkájáról és az ügyintézéséről

2008. szeptember

A Hajdúnánás Városi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 15/2005. (IV. 15.) számú Önkormányzati Rendelet módosításáról és egységes szerkezetbe foglalásáról szóló, a 11/2008. (IV. 28.), a 19/2007. (X. 31.) Önkormányzati Rendeletekkel módosított 16/2007. (VI. 25.) Önkormányzati Rendelet 22. § (4) bekezdése értelmében „A jegyző beszámol a képviselő-testületnek a hivatal munkájáról és ügyintézéséről. A képviselő-testület évente 2-2 iroda munkáját tárgyalja meg, a jegyző beszámolója alapján.”

A Szociális Iroda legutóbb 2006. szeptember hónapban számolt be a 2004-2005-ben végzett munkájáról, jelen testületi ülésen pedig az azóta végzett munkáról ad számot.

Az iroda feladatai között a korábbi beszámolóhoz képest történtek változások. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) tárgyidőszakban történt módosítása következtében több ellátási forma került át önkormányzati hatáskörből jegyzői hatáskörbe. Új feladatokkal bővült az ellátások köre, s volt, ami megszűnt.

Az egészségüggyel kapcsolatos intézkedések következtében a szociális igazgatás is kapott feladatokat a rászorultak körében az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, az egészségügyi hozzájárulás összegének megállapításához hatósági igazolás kiadása és a vizitdíj-visszatérítés területén. Ezek a feladatok azonban azóta részben már meg is szűntek.

Megváltozott a rendszeres szociális segély összegének kiszámítása is, nem azonos összegben kerül megállapításra 2006. július 1-től, hanem különböző szorzószámok figyelembe vételével kell kiszámolni, a család nagyságától, összetételétől függően. Itt adódhatnak olyan helyzetek – főleg a nagycsaládok esetében – hogy a segély összege eléri a nettó minimálbér összegét. Ez esetben valóban nem éri meg elhelyezkednie a segélyezettnek, különösen akkor, ha képzetlen, szakmája nincs, mivel így a keresete a minimálbérnél valószínűleg egyébként sem lenne magasabb. Az Szt. rendszeres szociális segélyre vonatkozó módosításainak indoklásában mindig ott szerepel célként a munkára való ösztönzés. Ezt valószínűleg azzal akarták elérni a törvényalkotók, hogy a minimálbér összegében határozták meg az adható legmagasabb segély összegét, - a korábbi, akár 60-70 ezer forint helyett. Továbbá azzal, hogy elhelyezkedés után a segélyezett még 3-3 hónapig kapja a segélye 50-, illetve 25 %-át. Tapasztalatunk szerint azonban ezek az intézkedések nem érték el a céljukat, nem feltétlenül hatnak ösztönzőleg a munkavállalásra.

A megszűnt rendszeres gyermekvédelmi támogatás helyett 2006. január 1-től a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény került bevezetésre.

A beszámolás időszakában az alábbi főbb feladatokat végezte az iroda:

- ☞ rendszeres szociális segélyezés,
- ☞ rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- ☞ rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- ☞ lakásfenntartási támogatás,
- ☞ lakbértámogatás,
- ☞ első lakáshoz jutók támogatása,
- ☞ átmeneti segély,
- ☞ ápolási díj,
- ☞ közgyógyellátás,
- ☞ temetési segély,
- ☞ köztemetés,

- ☞ mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezményei,
- ☞ hadigondozás,
- ☞ távhődíj-támogatás,
- ☞ időskorúak járadéka,
- ☞ egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása,
- ☞ vizitdíj visszatérítés,
- ☞ egészségügyi járulékfizetés összegének megállapításához hatósági igazolás kiadása
- ☞ rehabilitációs ügyek és
- ☞ az Egészségügyi és Szociális Bizottság (a továbbiakban ESzB) működésével kapcsolatos szervezési és adminisztrációs feladatok ellátása.

I. Személyi feltételek:

Az iroda létszáma tárgyidőszakban is 6 fő volt, a gyes-en lévő Vargáné Molnár Erzsébetet Máróné Kányási Annamária helyettesítette. Az iroda munkatársai név szerint:

irodavezető: Benkőné Takács Mária,

szociális ügyintézők: Hásásné Magi Ilona,

Havasi Erika,

Molnár István és

Máróné Kányási Annamária, mint Vargáné Molnár Erzsébet helyettese,

adminisztrátor: Nagyné Tóth Tünde.

II. Ügyiratforgalom:

Az ügyek, ügyiratok száma egyik évről a másikra emelkedést mutat. Alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

	2006	2007.
Iktatott ügyek száma:	9011	10190
Elsőfokú határozatok száma:	6585	7217
Fellebbezések száma:	10	24
- ebből saját hatáskörben mód:	-	-
II. fokú eljárás során megváltoztatott:	-	-
- helyben hagyott:	10	24

Úgy gondolom, hogy döntés-előkészítő munkánk, és a döntési helyzetben lévők munkájának egyik értékmérője a fellebbezések aránya, valamint a II. fokú eljárás során annak bizonyossága, hogy a döntés jól előkészített, s megalapozott volt. Fentiekből kitűnik, hogy a két év alatt

mintegy 13.802 darab határozat született a Szociális Iroda közreműködésével, melyből összesen 34 db volt a fellebbezések száma. A korábbi évekkal ellentétes magasabb szám a közgyógyellátás törvényi változásának tudható be.

II. A szociális igazgatással és szociális ellátásokkal kapcsolatos ügyekről általában:

Szociális rendszerünkre jellemző, hogy igen sokfajta ellátási forma létezik, melyek többségében az Szt-ben kerültek szabályozásra. A törvényi szabályozás a rászoruló kisebbségi csoportok, rétegek társadalmilag elismert érdekeit hivatott védeni, garantálni. A követelményeknek úgy kíván eleget tenni, hogy elsősorban a rászorultsági alapon nyújtható, célzott támogatások rendszerét építette ki. Nagyon gyakori változásai miatt azonban sajnos, napi munkánk során alkalmazása egyre nehezebb. Szemléltetésként megjegyzem, hogy az Szt. 1993. évi megalkotása óta több mint ötvénszer módosult, átlag 105 naponként. Nagy terhet róva ezzel az ügyintézőkre, hisz a nagy ügyfél- és ügyiratforgalom mellett növekszik az adminisztrációs tevékenység is.

Nem kevés azon ellátási formák száma sem, melyeket más törvény, rendelet szabályoz, így nemcsak az Szt. változásait, hanem sok más jogszabályváltozást kell figyelemmel kísérnie az irodának.

Ezekon túl a különböző ellátások, nyugdíjak, nyugdíjszerű szociális ellátások feltételeiről érdeklődnek az ügyfelek, melyek intézéséhez munkánk során segítséget, felvilágosítást nyújtunk. Ez az ügyiratforgalmat nem, de az ügyfélforgalmat növeli.

Az önkormányzat elsősorban a munkanélküli, alacsony jövedelmű egyéneket, családokat igyekszik segíti. Sajnos, van, aki csak elvárja azt, de maga nem képes vagy nem akar tenni boldogulásáért. Az Szt. fogalmazása szerint: „A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – **az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl** – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.” Ugyanakkor az egyén felelőssége nem feltétlenül kérhető számon. Még azokban az esetekben sem, amikor a helyi önkormányzatok vannak felhatalmazva rendeletalkotásra saját pénzük felhasználásával kapcsolatban, a helyi sajátosságok figyelembe vételével.

Sajnos, a társadalmi szolidaritás és az egyéni felelősség egyensúlyát nagyon nehéz megteremteni, objektíven nehezen is mérhető.

A szociális ellátórendszerrel kapcsolatos követelményeket, elvárásokat befolyásolják a demográfiai mutatók, - a népesség korösszetétele, munkanélküliség, egészségi állapot stb.

Tény, hogy az előző (2004-2005.) időszak beszámolójához képest sajnos, ha kevéssel is, de tovább csökkent a város lakosságának száma. Míg 2005. december 31-én 18.532 fő volt, 2007. december 31-én ez a szám 18.227.

A szociális kiadásokra az önkormányzat által tervezett összeg tárgyidőszakban 137.186 e/Ft, illetve 151.424 e/Ft volt. A központi költségvetés a legköltségesebb ellátások esetében 90 % támogatást biztosít, így az önkormányzatokat a ráfordított összeg 10 %-a terheli. Ezek az ellátási formák az alábbiak: rendszeres szociális segély, időskorúak járadéka, alanyi jogú ápolási díj, normatív lakásfenntartási támogatás.

A közgyógyellátás alanyi, illetve normatív formája pedig az önkormányzat számára ingyenes, méltányossági ellátás esetében pedig az éves gyógyszerköltség 30 %-át kell fizetnünk. Ez, az Szt. erre vonatkozó módosítása óta (2006. július 1.) 20.520 forinttól 43.200 forintig terjedhet. A korábbiakban kevesebbet, az öny. 75 %-át kellett fizetni 1-1 igazolványért.

Költségvetési fedezet hiányában jogos igény elutasításra a tárgyidőszakban sem került.

A továbbiakban napi munkánk bemutatásán keresztül szeretném T. Képviselő-testületet röviden megismertetni az ellátási formákkal, megállapításának feltételeivel, jogszabályi háttérükkel, - mely részben hasonlatos az előző beszámolóban leírtakhoz, azonban lényeges változások is történtek az Szt. változásának következtében.

A szociális ellátások mértéke megállapításának alapja a mindenkori öregségi nyugdíjminimum (a továbbiakban: öny.) havi összege, mely 2006-ban 25.800 Ft, 2007-ben pedig február 14-ig 26.830 forint, majd a vizitdíj bevezetése miatt február 15-től 27.130 forint volt, - jelenleg pedig 28.500 Ft.

III. A Szociális Iroda munkája hatáskörönként (önkormányzati, államigazgatási)

1. Önkormányzati hatáskör:

a.) Polgármesterre átruházott önkormányzati hatósági ügyek:

Lakásfenntartási támogatás:

Ezen támogatási formát az Szt. 38-39. §-ai szabályozzák, valamint az azt figyelembe véve megalkotott, a szociális rászorultság esetén nyújtható egyes pénzbeli és természetbeni szociális ellátások helyi szabályairól szóló módosított 34/2004. (VII. 05.) Önkormányzati Rendelet (a továbbiakban ÖR.).

Mindezek alapján normatív alapon (az Szt. szerint) lakásfenntartási támogatásban az a személy, illetve család részesíthető, akinek vonatkozásában a következő feltételek egyszerre teljesülnek:

- ☞ akinek a háztartásában az egy főre eső havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj 150 %-át,
- ☞ a lakásfenntartás elismert havi költsége a háztartás havi összjövedelmének 20 %-át meghaladja.

A helyi támogatás feltételrendszerének ÖR-ben való szabályozásával lehetővé vált, hogy az egyedül élők kedvezőbb feltételekkel jussanak a támogatáshoz. Jogosultsági összeghatár: az öny. 200 %-a, egyedül élőnél pedig 250 %-a. Tapasztalataink szerint a kis jövedelmű, egyedül élők vannak a legnehezebb helyzetben.

Ez az a támogatási forma, melyet elsősorban természetben igyekszünk nyújtani, a tüzépekre, szolgáltatókhoz történő utalással.

A lakásfenntartás költségeinek emelkedése miatt a támogatás iránti igény igen nagy. 2006-ban 1659, 2007-ben 1437 fő részesült belőle. A csökkenés annak tudható be, hogy a feltételek, adható összegek nem változtak, a jövedelmek pedig – ha kis mértékben is -, de nőttek. Zömében év elején érkeznek a kérelmek. Feldolgozásuk igen körütekintő munkát igényel, melyet a nagy ügyfélforgalom nehezít.

A lakásfenntartási támogatás egyik formája a *lakbértámogatás* is. Jogosultsági feltételeit az önkormányzati bérlakásokban lakó bérlők lakbértámogatásáról szóló 27/2004. (VI. 01.) számú Önkormányzati Rendelet szabályozza. A támogatást a

szociális jelleggel bérbe adott önkormányzati bérlakások bérlői vehetik igénybe, amennyiben azt anyagi és szociális helyzetük indokolttá teszi. Az a bérlő jogosult támogatásra, akinek családjában az egy főre eső jövedelem az öregségi nyugdíj 200 %-át, egyedül élő esetén a 250 %-át nem haladja meg, és a fizetendő havi lakbér a háztartás havi összjövedelmének 30 %-át, egyedül élőnél a 20 %-át eléri, s a család az elismert lakásnagyságot meg nem meghaladó lakásban lakik. A támogatás mértéke megfelel az Szt-ben foglalt, helyi lakásfenntartási támogatás mindenkori legkisebb összegének, - mely 2.500 forint. Számuk nem haladta meg a 30-at. Az Észak-Alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal törvényességi észrevétele kapcsán - mely a jogbiztonságot szolgálta -, történő rendeletmódosításunk után, alkalmazva az Szt. szabályait is, minden lakbértámogatás megszüntetésre került, mivel a feltételeknek senki nem felelt meg.

Temetési segély, közköltészen való temetés:

Az Szt. és ÖR. szabályozása szerint halálessettel kapcsolatosan fenti két támogatási forma kerülhet megállapításra. *Temetési segélyt* kaphat, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott, de a temetési költségek viselése létfenntartását veszélyezteti. A segély összege változó, de nem lehet kevesebb a helyben szokásos legolcsóbb temetés költségeinek 10 %-nál, de elérheti a temetés teljes költségét is. Tárgyévben a helyben szokásos legolcsóbb temetés költsége 98.210 forint, illetve 100.080 forint volt. Az igénylők száma 2006-ban 137, 2007-ben pedig 172 fő.

Az elhunyt *köztemetéséről* akkor kell gondoskodnia az önkormányzatnak, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy. A temetés költségeit az önkormányzat az esetleges hagyatéokra terheli. A beszámolás időszakában összesen 21 esetben került sor köztemetésre.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása

2007. április 1-től azon személyek, akik nem jogosultak egészségügyi szolgáltatásra, és szociális rászorultságok fennáll, az Szt. értelmében a polgármester 1 évre szólóan hatósági bizonyítványt állított ki ahhoz, hogy térítésmentesen igénybe vehessék a szolgáltatást. (2008. január 1-től jegyzői hatáskörbe került.) Erre 233 esetben került sor.

Járulékfizetés alapjának megállapításához hatósági igazolás kiadása

Aki nem volt biztosított, azonban egy főre jutó jövedelme, vagy vagyoni helyzete alapján szociális alapon nem volt jogosult egészségügyi szolgáltatásra, szintén 2007. április 1-től az egészségügyi járulékfizetés alapjának megállapításához igazolás kiadását írta elő az Szt., melyet az ügyfeleknek az APEH-hez kellett benyújtaniuk. Igazolás kiadása 95 esetben történt. Az Szt. 2008. január 1-től jegyzői hatáskörbe utalta az igazolás kiadását, ugyanakkor egy másik törvény ugyanezen időponttól hatályon kívül helyezte az egész feladatkört.

Rendszeres szociális segély, időskorúak járadéka:

A rendszeres szociális segélynek és az időskorúak járadékának megállapítása 2006. évben polgármesteri, 2007. január 1-től pedig jegyzői hatáskörben történik. Beszámoló az államigazgatási – jegyzői – hatásköröknél részletezi az ezekkel kapcsolatos feladatokat.

Első lakáshoz jutók támogatása:

Ez a támogatási forma, melyet az önkormányzat 28/2004. (VI. 01.) Önkormányzati Rendeletével önként vállalt, azon 40 év alattiak lakásvásárlásához nyújt segítséget, akik lakással, bérleti joggal nem rendelkeztek, és nem rendelkeznek, s jövedelmük a minimálbér kétszeresét nem haladja meg.

2006-ban 75, 2007-ben pedig 74 kérelmező vette igénybe, az 550-550.000 Ft-os támogatást.

b.) Egészségügyi és Szociális Bizottsági hatáskör:

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság hatáskörébe a testület elé kerülő, a bizottság kompetenciájába tartozó ügyek mellett elsősorban a méltányosságból adható szociális ellátások, valamint a mérlegelést igénylő ügyek tartoznak.

Méltányosságból adható közgyógyellátás:

Ez az ellátási forma 2006. június 30-ig tartozott a bizottság hatáskörébe. Az Szt. július 1-től jegyzői hatáskörbe utalta azt.

Az önkormányzat helyi rendeletében szabályozta, - szabályozza - a méltányossági közgyógyellátás feltételeit. Méltányosságból közgyógyellátásban 2006. június 30-ig az a személy volt részesíthető, akinek a családjában az egy főre eső havi jövedelem az igazolt rendszeres gyógyszerköltség levonása után a nyugdíjminimum 120 %-át, egyedül élőnél pedig a havi 170 %-át nem haladta meg, és az igazolványra felírható gyógyszereinek havi költsége meghaladta a nyugdíjminimum 30 %-át.

A gyógyszerárak emelkedésével egyre nőtt az igény, bár sok esetben a gyógyszerek csak kis része volt kiváltható ingyenesen az igazolvány birtokában.

2006. I. félévben – bizottsági hatáskörben - méltányossági alapon 356 db igazolvány került kiadásra. A bizottság a kérelmek elbírálásánál igen méltányosan járt el, ez abból is látszik, hogy a II. félévben, - az Szt. és ÖR. módosítása után – csupán 42 db igazolvány került kiadásra.

A közgyógyigazolvány ezen formáját – a normatívhoz hasonlóan – egy évre lehetett kiadni, és évente meghosszabbítani. Az önkormányzat az igazolványok után térítési díjat fizetett a MEP-nek, igazolványonként a nyugdíjminimum 75 %-át. Azóta az Szt. változásával lényegesen megváltozott az eljárási rend, és az igazolványokért fizetendő térítés, melyről a későbbiekben szólok.

Átmeneti segély:

A kérelmezők száma nagyon magas, bár az Szt. és az ÖR. is úgy fogalmaz, hogy átmeneti segélyben azok a személyek részesülhetnek, akik *létfenntartásukat veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe* kerültek, és *önmaguk, ill. családjuk fenntartásáról más módon nem képesek gondoskodni*. A korábbi években ÖR-ben fogalmazottak szerint átmeneti segély két alkalommal volt adható. A Hajdú-Bihar megyei Közigazgatási Hivatal azonban ezzel kapcsolatban kifogással élt, véleménye

szerint nem korlátozható az esetek száma. Az ÖR. ennek megfelelően került módosításra. Ugyanakkor – más települések rendeleteit tanulmányozva - sok önkormányzat korlátozza az alkalmak számát. Érthető is, mivel az sem vehető figyelembe, hogy valaki önhibájából került nehéz helyzetbe, a rendelkezésre álló keret sem, így az önkormányzatok is nehéz helyzetbe kerülhetnek, ha minden, nehéz helyzetben lévő akár havonta beadja segélykérelmét.

2006-ban 665 fő, 1175 alkalommal, 2007-ben pedig 677 fő 1208 alkalommal részesült átmeneti segélyben.

Nem ritka, hogy a segélyt az igénylő természetben kapja. Sajnos, a családgondozó kezeihez történő utalás, vagy az elszámolási kötelezettség, mely leginkább biztosítaná a segély célzott felhasználását, jogilag nem járható. Az előző években közigazgatási hivatal ez ellen is kifogással élt.

Ápolási díj:

Az Szt módosítása következtében az *alanyi jogon járó ápolási díj* megállapítása 2007. január 01-től jegyzői hatáskörbe került. Az erről szóló beszámoló csak a 2006. évet érinti.

A tartósan gondozásra szoruló személyek otthoni ápolását vállaló hozzátartozót részesítette a bizottság ápolási díjban. Az Szt. alapján kötelező megadni, ha súlyos fogyatékos, vagy 18 év alatti tartósan beteg hozzátartozó ápolását végzi az ápoló, s jövedelemmel nem rendelkezik. Az összege ebben az esetben az öny. 100 %-ával egyenlő, illetve a fokozott ápolást igénylő beteg esetében 130 %-ával. Tárgyidőszakban (2006) 75 fő részesült alanyi jogon ápolási díjban.

Másik formája *méltányosságból* állapítható meg, a tartósan beteg 18 év fölötti hozzátartozó ápolása esetén.

2006. december 31-én 50, 2007 év végén pedig 64 fő volt a méltányosságból ápolási díjban részesülők létszáma. Ennek összege az öny. 80 %-ával egyenlő.

Népszerű ellátási forma, egyrészt azért, mert a beteget nem kell otthonából kimozdítani, megszokott környezetében, hozzátartozója végezheti a gondozást. Másrészt pedig azért, mert az ápolási időszak szolgálati időnek minősül.

Gyermekek részére biztosított anyagi és természetbeni támogatások:

Szabálya a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. évi törvényen (a továbbiakban: Gyvt.) túl a rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatások megállapításának szabályairól szóló módosított 19/2004. (V. 03.) Önkormányzati Rendeletben (a továbbiakban: ÖR.) került megfogalmazásra.

A *rendkívüli gyermekvédelmi támogatás* feltétele és célja az átmeneti segélyéhez hasonló. Összege gyermekenként 1000-5000 forintig terjedhet. Felhasználásához esetenként kéri a bizottság a családgondozó közreműködését is, azonban az összeget a szülő helyett a családgondozó nem veheti fel.

2006-ban 523, 2007-ben pedig 423 család részesült rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban amellet, hogy ők többnyire rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben is részesültek. A csökkenés azzal is magyarázható, hogy 2006-ban szűnt meg a gyermekvédelmi támogatás, érzékenyen érintve a nehéz helyzetben lévő családokat, ezért ekkor többen fordultak anyagi segítségért. 2007-ben pedig bővült az ingyen tankönyvben, ingyenes étkezésben részesülők száma, továbbá a rendszeres

gyermekvédelmi támogatásban részesülők évi két alkalommal hivatalból pénzjuttatásban részesültek.

Mindezek mellett az önkormányzat igyekszik további, természetbeni ellátás biztosításával is segíteni a gyermeket nevelő családokat. Rendeletünkben szerepel a Tedejről bejáró tanulók bérletének megvásárlása, a *tankönyvtámogatás* és az *étkezési térítési díj* részben vagy egészben történő átvállalása is, - az iskola javaslata alapján, természetesen azon rászoruló családok részére, akik az ingyenes ellátás körébe nem tartoznak.

Az ESzB. mindkét évben 4-4000 forint összegű tankönyvtámogatást biztosított 1068, ill. 1266 tanulónak, míg étkezési hozzájárulásban 282, ill. 147 gyermek részesült.

A bizottsági ülésekre való felkészülés, anyagok döntésre való előkészítése szintén nagy munkát ró az irodára. Két év alatt szociális hatáskörben 329 napirenddel kapcsolatos anyagot dolgoztunk fel. A napirendekkel kapcsolatban 542 db határozat született. Egy-egy napirend akár száz-kétszáz ügyfelet, kérelmet is érint, például átmeneti segély vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás esetén. Az ülések után a jegyzőkönyvet meg kell írnia az irodának, s a döntések után a határozatokat külön-külön, kérelmezőnként el kell készíteni, mely a két év alatt 3731 db határozatot jelentett. A 22 ülésről - mely közel 49 órát tett ki - pedig 478 oldal jegyzőkönyv készült.

Államigazgatási hatósági ügyek (jegyzői hatáskör):

Rendszeres szociális segély:

Ez a feladat – fent is említettek szerint – 2007. január 1-től tartozik a jegyző hatáskörébe.

Az Szt. módosítása következtében 2006. április 1-től jelentős változás történt az összegek megállapítása tárgyában is. Míg ezen időpontig minden jogosult az öny. 80 %-ának megfelelő összegű segélyben részesült, ezt követően a családi segélyezést kell alkalmaznunk.

Egészségkárosodottak rendszeres szociális segélye annak a személynek volt megállapítható, aki a 18. életévét betöltötte, és munkaképességét legalább 67 %-ban elvesztette, szolgálati idővel nem rendelkezett, s megélhetése más módon nem biztosított, számottevő vagyona nincs. Számuk szinte állandó, 17 fő.

Rendszeres szociális segélyt kaphat másrészt az az *aktív korú nem foglalkoztatott*, vagy *támogatott álláskereső* is, akinek a megélhetése más módon nem biztosított, feltéve, hogy vállalja a beilleszkedését segítő programban való részvételt, együttműködést. 2006. április 1-től akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öny. 90 %-át, és vagyona nincs. Támogatást igényelhet:

- akinek a munkanélküli járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék, illetőleg a jövedelempótló támogatás folyósítási időtartama lejárt, és álláskeresőt ösztönző juttatásban nem részesül, vagy
- az álláskeresői támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt, a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően álláskeresői támogatásra nem szerzett jogosultságot, vagy

- aki a segély iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel, ill. a lakó-, tartózkodási hely szerint illetékes települési önkormányzat által kijelölt szervvel legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- az ápolási díj, gyes, gyet, rendszeres szociális járadék, rokkantsági nyugdíj stb. folyósítása megszűnt, s 3 hónapi együttműködést igazol.

A segély megállapítása előtt az iroda köteles megvizsgálni az aktív korú munkanélküliek foglalkoztatásának lehetőségét, együttműködve a Gondnoksági Csoporttal.

Az aktív korú nem foglalkoztatott személy a segély megállapításának, folyósításának feltételeként a Szociális Irodával, a Gondnoksági Csoporttal, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal és a munkaügyi központ kirendeltségével köteles együttműködni, a részére felajánlott munkalehetőséget elfogadni.

Az iroda a rendszeres szociális segélyre való jogosultságot évente felülvizsgálja. A december 31-i létszámadatok: 2006. – 365 fő,
2007. – 474 fő.

A segély kiadásainak 90 %-át a központi költségvetés megtéríti.

2006 és 2007. évben összesen 249 fő vett részt közhasznú, illetve közcélú foglalkoztatásban, legtöbbször 3 hónapos időtartamban.

A folytonos létszámváltozás, pár hétre, napra történő munkábaállás, az öny. évenkénti változása miatti segély összegek változásai, az együttműködés figyelemmel kísérése, megszégése, a gyakori jogszabályváltozások, a jogszabályok alkalmazásának nehézségei talán a legbonyolultabb feladattá teszik ezt az ellátási formát. Reméljük, hogy a közeljövőben várható változás következtében ez egyszerűbb és hatékonyabb lesz.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A Gyvt. rendelkezései szabályozzák a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételeit. 2005. december 31-ig a rászoruló havi pénzbeli ellátásra voltak jogosultak, 2006. január 1. után azonban más, - természetbeni ellátások igénybe vételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek, szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményeire, ingyenes tankönyvre, évente kétszer pedig pénzbeli ellátásra.

A kedvezmény akkor volt megállapítható, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladta meg az öny. 120 %-át.

Ez az összeghatár az öny. 130 %-a, ha a szülő egyedülálló, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve nagykorú, nappali tagozaton tanulmányokat folytató eltartott.

Kizáró ok lehet a vagyoni helyzet, melynek vizsgálatát helyi rendeletünkben is szabályoztuk. A kérelemben szereplő adatok valóságát környezettanulmány készítésével vizsgálható, mely a vagyoni helyzet vizsgálatára is kiterjedhet.

Sokszor a benyújtott jövedelemigazolások sem tükrözik a valóságot, főleg az alkalmi munkákból élők, vagy vállalkozók esetében. Ilyen esetben a környezettanulmány sem jelent feltételen segítséget.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők létszáma igen magas, 2006. december 31-én 812 család 1508 gyermeke, 2007 év végén pedig 760 család 1430 gyermeke részesült ebben a támogatásban.

A jogosultságot nem kell felülvizsgálni, mivel a korábbiakkal ellentétben egy év időtartamra állapítható meg, - természetesen évenként újra igényelhető.

Időskorúak járadéka:

Az időskorúak járadékával kapcsolatos hatáskört – az Szt. szerint - 2006. december 31-ig a polgármester gyakorolta, majd a törvény módosítása után került jegyzői hatáskörbe.

Az Szt. alapján az, aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötte, de nyugdíjjogosultságot nem szerzett, és a saját és házastársa egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj összegének 80 %-át, egyedülálló esetén 95 %-át, időskorúak járadékában részesülhet. Az ellátás összege a nyugdíjminimum 80, illetve 95 %-ával egyenlő. Egyedülálló, 75 éves igénylő esetén pedig az öny. 130 %-a.

Az ellátásban részesülők száma tárgyidőszakban szinte állandó, 24, illetve 23 fő volt, akik főleg egyedülállók

Az időskorúak járadékának bevezetésével (1998. január 01.) házastársi pótléokra és házastársi jövedelepótléokra új igényjogosultságot a társadalombiztosítási szerv nem állapít meg.

2007. évben a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség vizsgálta a megállapítással, folyósítással kapcsolatos ügyeket, s a vizsgálat eredményeként az ügyintézés rendben találta.

Mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása:

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 164/1995. (XII.27.) Korm. rendelet alapján, előzetes orvosi vizsgálat elvégzése után a súlyos mozgáskorlátozottak **személygépkocsi szerzési, átalakítási, közlekedési támogatásban** részesülhetnek, ha egy főre eső jövedelmük a nyugdíjminimum 2.5-szeresét nem haladja meg. A parkolási engedély kiadását 2004. július 1-től irodánk helyett az okmányiroda végzi.

A közlekedési támogatás elbírálása év elején igen nagy munkát jelent az irodának. A kérelmek tömegesen kerülnek benyújtásra, mivel benyújtásuk, elbírálásuk határidőhöz van kötve.

2006-ban 406, 2007-ben pedig 337 fő adta be kérelmét a Szociális Irodára.

Azt pedig, hogy a jogosultak közül ki vásárolhat kedvezménnyel személygépkocsit, a Hajdú-Bihar megyei Közigazgatási Hivatal dönti el, előzetes környezettanulmányozás után, minden év július 31-éig. A 14-12 fő jogos igénylő

közül, különböző szempontok alapján 2, illetve 5 fő részesült támogatásban. Átalakítási támogatást tárgyidőszakban 1 fő igényelt.

A juttatás mértékei az alábbiak: a gépjármű vételárának 60 %-a, max. 300 eFt, átalakítás max. 30 eFt. A közlekedési támogatás alapösszege: 7000 Ft/év, életkortól és aktivitástól, valamint kiskorú nevelésétől függően ez az összeg 28.000 Ft-ig terjedhet.

Nem jogosult közlekedési támogatásra az a személy, aki fogyatékosági támogatásban részesül.

Közgyógyellátás:

Az Szt. alapján a szociálisan rászorult személyek részére közgyógyigazolvány állítható ki az egészségi állapot megőrzése, illetve helyreállítása érdekében. A közgyógyellátásra való jogosultságnak három formáját határozza meg a törvény, melyek közül az alanyi és normatív alapon való jogosultság elbírálása a törvény alapján történik, költségei nem az önkormányzatot terhelik.

A méltányossági közgyógyellátásra való jogosultság feltételeit pedig a települési önkormányzatoknak helyi rendeletükben kell szabályozniuk. A hatáskört, - ahogyan az előzőekben említettem, 2006. július 1-től a jegyző gyakorolja.

Az Szt. meghatározza azon eseteket, melyek jogosultsági alapot képeznek az igazolvány birtoklásához.

Alanyi jogon közgyógyellátásban részesíthetők köre: az átmeneti gondozott, az átmeneti és tartós nevelésbe vett kiskorúak, a rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodottak, a hadigondozottak, nemzeti gondozottak, a rokkantsági járadékosok, központi szociális segélyben részesülők, akik az I., II. csoportú rokkantságuk alapján részesülnek nyugdíjban, és az emelt összegű családi pótlékban részesülők.

Normatív alapon részesülhet közgyógyellátásban az a személy, akinek a családjában az egy főre eső havi jövedelem nem éri el az öny. mindenkori legkisebb összegét, egyedül élő esetén pedig a 150 %-át, valamint az igazolt havi rendszeres gyógyszerköltsége meghaladja az öny. mindenkori legkisebb összegének 10 %-át. A normatív igazolványokat egy évre lehet kiadni. Az érvényesség lejártá után újra kérelmezhető, amennyiben a fenti feltételek továbbra is fennállnak.

Fentiekén túl, az a **szociálisan rászorult** személy is jogosult közgyógyellátásra, akinek esetében az ÖR-ben meghatározott feltételek fennállnak.

A 2006. június 30-ig hatályban lévő feltételeket az ESzB hatásköreinek felsorolásakor ismertettem.

2006. július 1. után életbe lépő feltételeket az önkormányzat képviselő-testülete még a beszámolási időszakban módosította azért, hogy minél több rászoruló hozzájusson ehhez az ellátáshoz.

Méltányosságból közgyógyellátásban részesülhet – az említett módosítás hatályba lépése után (2007. november 5.) az, akinek az egy főre számított családi jövedelemhatára az öny. 150 %-ánál, kétszemélyes háztartás esetén 180 %-ánál, egyedül élőnél pedig 250 %-ánál nem magasabb, és a gyógyító ellátás havi költségének mértéke az öny. összegének 20 %-át eléri.

A kérelmek benyújtása után az orvos által felsorolt szükséges gyógyszerek listáját 3 napon belül megküldjük a Hajdú-Bihar megyei Egészségbiztosítási Pénztárnak.

(Amennyiben jövedelemvizsgálat is szükséges, csak akkor továbbítjuk, ha a kérelmező megfelel az előírt jövedelmi feltételeknek).

A MEP az általa elismert gyógyító ellátási szükséglet alapján szakhatósági állásfoglalást ad a jegyzőnek a rendszeres gyógyító ellátások havi költségéről.

Az egyéni gyógyszerkeret összege a jogosult egyéni havi rendszeres gyógyszerköltsége, de legfeljebb havi 12.000 forint. Az eseti gyógyszerkeret pedig évi 6.000 forint.

Az igazolványokat a MEP állítja ki, és küldi meg a jogosultnak.

Mint a beszámoló elején említettem, a méltányosságból megállapított igazolványok után a MEP által megállapított egyéni gyógyszerkeret 30 %-át kell fizetnie az önkormányzatnak.

Hadigondozás:

A **hadigondozás** szabályait a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény tartalmazza.

Hadigondozottak: *hadirokkant*; aki hadicselekmények következtében maradandó fogyatkozást szenvedett, *hadiözvegy*; a szolgálat következtében meghalt személy özvegye, *hadiárva*; meghalt személy kiskorú, vagy rokkant gyermeke, *hadigyámolt*; a hadirokkant kiskorú vagy rokkant gyermeke. A hadigondozottakat járadék illeti meg, továbbá egyösszegű térítés is, amennyiben a korabeli hadigondozó hatóság ellátásukat politikai okból szüntette meg, vagy meg sem állapította azt.

Nem hadigondozottak a *volt hadiárvák és volt hadigyámoltak*, ők – a feltételek fennállása esetén (ellátásuk – jogosultságuk idején - politikai okból szűnt meg) 50.000 forint egyösszegű térítésre jogosultak, havi járadékra nem.

Jelenleg, nyilvántartásunk szerint még 8 hadirokkant, 22 hadiözvegy, és 2 hadiárva (16 éves koruk előtt rokkantak meg) él a városban.

Tekintettel arra, hogy az előző években már szinte minden jogos igény kielégítést nyert, sok munkát nem jelentett az irodának.

A hadirokkant elhalálása után özvegyét – kérelemre - hadiözveggyé kell nyilvánítani, temetési segélyét a hadigondozásról szóló törvény alapján kell megállapítani.

Távhő-szolgáltatási támogatás:

A nyugdíjasok **távhő-szolgáltatási támogatását** a 212/2005. (X.5.) Korm. rendelet szabályozta, mely hatályát veszítette, de 2006. júniusában újra szabályozásra került, bővítve a kört. Lényege a kisnyugdíjasok segítése volt, a magas távhődíj megfizetésében. A kérelmezők száma 102, közülük jogosultság hiányában 2 főt kellett elutasítani. A megállapított támogatást az arra jogosultak a nyugdíjukkal kapták kézhez. 2007. január 01-től pedig a kérelmeket a Magyar Államkincstárhoz kell benyújtani, mely már nem csak a kisnyugdíjasokat, hanem más rászoruló réteget is támogat. Így ezen időponttól kikerült hatáskörünkől.

Vizitdíj visszatérítés:

Jegyzői feladat volt még a 2007. február 15-től bevezetett **vizitdíj** visszatérítés is abban az esetben, ha a kérelmező igazolta, hogy egészségügyi alap- illetve szakellátáson 20-20 alkalommal részt vett. A 20. alkalom utáni 300-300 forint visszatérítésre kerülhetett sor. 32 fő fordult ilyen irányú kérelemmel az irodához.

Helyi Rehabilitációs Bizottság működtetése:

Jegyzői hatáskörbe tartozott még a Helyi Rehabilitációs Bizottság működtetése is. A bizottságnak a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról és szociális ellátásáról szóló 8/1983. (IV. 29.) EüM-PM együttes rendelet alapján az 50 %-ban csökkent munkaképességű személyek elhelyezésének segítése volt a célja. Amennyiben pedig erre nem volt lehetőség, javasolta a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság felé a rendszeres szociális járadék vagy átmeneti járadék megállapítását. 2006-ban 59, 2007-ben pedig 50 ügyben járt el a bizottság, - minden esetben a járadék megállapítását javasolta.

2008. január 1-től fenti rendelet is hatályát veszítette, így a Rehabilitációs Bizottságok a továbbiakban nem működnek.

IV. A Szociális Iroda egyéb területen végzett munkája

2007. évben felülvizsgálatra került a szociális szolgáltatástervezési koncepció, melynek elkészítésében irodánk is részt vett. Az előkészítő munkában egyeztetni kellett minden, városban működő intézmény vezetőjével, civil szervezettel, a Szociálpolitikai Kerekasztal tagjaival.

Meglehetősen sok többlet munkát jelentett – nemcsak a Szociális Irodának – a Polgármesteri Hivatalban 2007. június 1-én elkezdődött minőségirányítási rendszer bevezetése.

Szociális tárgykörben hozott rendeletek, illetve rendeletmódosítások száma összesen 8 db volt, melyben részben vagy egészben közreműködött az iroda.

Az ügyintézésrel kapcsolatban az elmúlt két évben sem merült fel említésre méltó probléma, bár nagyon megnehezítette azt a gyakori jogszabályváltozás. Ez főleg a rendszeres szociális segély és közgyógyellátás területén volt jellemző. Úgy érezzük, a jogalkalmazók szempontjából is kívánatos lenne a „jogbiztonság” ahhoz, hogy minden esetben meg tudjunk felelni az elvárásoknak.

Az adminisztrációs munka mellett lényeges az ügyfelekkel való bánásmód, hisz aki a Szociális Irodát felkeresi, esetenként sérülékenyebb. Meg kell teremteni azt a légkört, amelyben az ügyfél nyíltan mer beszélni problémáiról. Bármennyi is a munka, időt kell szentelni a meghallgatásra. Irodánk nagyon sok ügyféllel áll kapcsolatban. Vannak nyilván elégedetlenkedők is, akik személyes sértésnek veszik, ha kérelmük nem teljesíthető.

Továbbra is fenntartható azonban az a megállapítás, hogy a szociális gondok nem teljesen oldhatók meg anyagi eszközökkel, segélyezéssel. Bármennyire jó is, a passzív eszközökhöz tartozik. Annak ellenére pedig, hogy az Szt. folyamatos módosításával a jogalkotó állandóan keresi egyfajta differenciált és igazságosabb jogosultsági rendszer kialakítását, mégis bekerülnek ebbe a körbe, és kapnak ellátást olyanok is, akik számára ez nem indokolt és nem igazságos. Ugyanakkor a települések nem tudnak, nem tudunk a helyi rendeleteinkbe a helyi sajátosságoknak megfelelő szankciókat beépíteni, mert ha azt az Szt. nem tartalmazza, szigorúbb szabályt alacsonyabb rendű jogszabály sem tartalmazhat.

Figyelemre méltó az a kezdeményezés, mely – többek között - azt fogalmazza meg, hogy az állam szigorítsa az „ingyenes pénzhez jutás” (szociális és gyermekjóléti ellátások, támogatások) feltételeit. Ezen jogosultságok legyenek arányban a – jelenleg is törvényben rögzített – kötelezettségek teljesítésével, az állampolgár felelősségének érvényesítésével. Az

érdekvédő szervek ne csak a jogok oldaláról védjék az állampolgárokat, hanem legyen feladatuk a kötelességről és felelősségről való felvilágosítás is.

Reméljük, a várható változások mind az ügyfelek, mind az ügyintézők számára kedvező változásokat hoznak.

A pénzbeli ellátások mellett fontos a megfelelő intézményi háttér, a megfelelő szemlélet, és főleg az önbecsülést biztosító munka, melyek hiányában nem érhető el a kívánt cél.

Városunkban a megfelelő intézményi háttér biztosított, a megfelelő szemlélet kialakulása pedig a szociális igazgatásban és szociális ellátásban dolgozókon túl a lakosság, az ügyfelek részéről is kívánatos.

Kapcsolatunk más irodákkal - különösen a Közgazdasági Iroda Költségvetési Csoportjával -, és az önkormányzati és egyéb intézményekkel is megfelelő.

A Szociális Iroda két éves munkájáról a fenti beszámolóban adtam számot és kérem, hogy a Tisztelt Képviselő-testületet, fogadja azt el.

Hajdúnánás, 2008. szeptember 2.

Benkőné Takács Mária
irodavezető

melléklet

Önkormányzat által szociális ellátásokban részesítettek száma, és az arra biztosított összeg 2006-2007 évben

	2006. dec.31. Fő	2007. dec.31. Fő
Rendszeres szociális segély*	365	474
Időskorúak járadéka*	24	23
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény*	1508	1430
Átmeneti segély *** (eset)	1175	1213
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás***(eset)	686	620
Lakásfenntartási támogatás*	1659	1437
Mozgássérültek közlekedési támogatása**	406	337
Közügygyellátás *	898	737
Ápolási díj*	125	148
Temetési segély****	137	172
Köztemetés****	8	13
Első lakáshoz jutók támogatása***	75	74
Tankönyv-étkezési támogatás***	1068	1266
	282	147
Szociális ellátásokra önk. által tervezett kiadás (Ft)	137.186 eFt	151.424 eFt
Felhasználás (önkormányzati+állami) (eFt)	279.440 eFt	300.977 eFt

* Finanszírozása központi és önkormányzati forrásból történik.

** Finanszírozása központi forrásból történik.

*** Finanszírozása *csak* önkormányzati forrásból történik.